

Sagen, at der fra vor Side aldeles ikke har været stillet overdrevne Krav, tværtimod. De foreliggende Oplysninger om Lovens Virkninger viser, at den største Del af de Landarbejdere, som har faaet oprettet Husmandsbrug, er vedblevet at være Landarbejdere. Ikke mindre end 73 pCt. har maattet søge Erhverv hos fremmede. I de senere Aar har Forholdene været saaledes, at det næsten ikke har været muligt for Landarbejdere at komme i Besiddelse af Jord, dels fordi Jorden har været meget dyr, dels fordi det har været meget kostbart at bygge og skaffe Besætning. Statistikken viser ogsaa, at Tallet paa dem, der søger Statslaan, er dalende. I 1908—09 blev der i Henhold til Loven oprettet 662 Brug, i 1909—10 610 Brug, i 1910—11 685, i 1911—12 498, men i 1912—13 kun 470 Brug. Trods Folketallets Forøgelse er der altsaa i 1912—13 oprettet omtrent 200 Brug færre end i 1908—09. Dette viser klart og tydeligt Vanskelighederne for Landarbejderne ved at skaffe de nødvendige Beløb til Veje, og naar man nu vil kræve 800 Kr. af den gifte Daglejer, for at han skal kunne komme i Betragtning ved de Statslaan, der her er Tale om, er det det samme som yderligere at vanskeliggøre Erhvervelsen af Husmandsbrug.

Jordspørgsmaalet er et af de vigtigste Spørgsmaal, vi kan faa til Behandling her i Tinget. Jo længere vi udskyder Afgørelsen af de store Principspørgsmaal Jordspørgsmaalet vedrørende, des vanskeligere bliver det for Samfundet at ordne dette paa en tilfredsstillende Maade. Det er en Grund for mig til at anbefale, at man ikke nu skrider til en mangelfuld Revision af den bestaaende Lov og derved løber den Risiko at udskyde Gennemførelsen af en virkelig gennemgribende Reform i længere Tid. Jeg henstiller derfor til den højtærede Landbrugsminister, at han i Aar nøjes med at forlænge den bestaaende Lov et Aar, saa at der kan være Mulighed for, at vi, naar Rigsdagen næste Aar træder sammen, kan faa Tid og Lejlighed til en omfattende Revision af Loven om Oprettelse af Husmandsbrug.

N. Frederiksen: Det foreliggende Lovforslag er en Fortsættelse af de tidligere givne Love om Oprettelse af Husmandsbrug, og det er bygget paa det samme Princip som disse, at Staten til en billig Rente yder et stort Laan til Opkøb af Jord paa det frie Marked til Oprettelse af saa vidt muligt selvstændige Husmandsbrug.

Lovforslaget tilsigter at hjælpe den Del af Landbefolkningen, der ønsker at blive Jordbrugere, men som ikke er saaledes økonomisk stillet, at de ved egen Hjælp formaar at skaffe sig et saadant Brug. Hensigten med hele denne Lovgivning har været at bidrage til, at Tilstrømningen til Byerne kunde aftage, at den unge Slægt, der opvokser paa Landet, kunde faa Boplads og Erhverv derude i saa stor Udstrækning som muligt, ud fra den gode og rigtige Betragtning, at det har stor Betydning, at Erhvervenes Udvikling foregaar roligt og sundt, og at der bør skabes saa mange gode og sunde Hjem paa dansk Bondejord som muligt.

Dette Spørgsmaal er som Helhed saa stort, at det vist neppe bliver muligt gennem en Aarrække at løse det forsvarligt ad den her betraadte Vej. Den højtærede Landbrugsminister sendte, som det vil være Tingets Medlemmer bekendt, en Forespørgsel til Amtskommissionerne, til Landbokommissionerne og de danske Husmandsforeninger om, hvilke Forandringer de ønskede i den nugældende Lov, der jo skal revideres i indeværende Samling. Svarene er indgaaet og er Tingets Medlemmer bekendte. Jeg synes, det var rigtigt af den højtærede Minister at spørge dem, der har administreret de tidligere Love, og ligeledes at spørge de danske Husmandsforeninger, da denne Organisation repræsenterer en Del af Befolkningen, som stærkere end nogen anden er interesseret i en sund og forsvarlig Lovgivning paa dette Omraade. Til det Svar, som de danske Husmandsforeninger gav paa den højtærede Landbrugsministers Forespørgsel, vil jeg gerne knytte nogle Bemærkninger. Det er jo Tingets Medlemmer bekendt, at i de Aar, Lovene om Oprettelse af Husmandsbrug har virket, har der dannet sig en interesseret Organisation af mindre Landbrugere og Folk i andre Erhverv, som har faaet en talmæssig Størrelse, hvormed der maa regnes i vort offentlige Liv. Denne Organisation er blevet dannet med det Formaal at virke til Dygtiggørelse af de mindre Jordbrugere, og den har ogsaa sat sig til Opgave at bidrage sit til, at der stilles Krav til Lovgivningsmagten om at lovgive saaledes, at der rejses flere og flere Hjem paa et sundt og naturligt Grundlag. Denne Organisation har stærkere end nogen anden interesseret sig for det foreliggende Lovgivningsarbejde, som gaar ud paa, at Staten direkte yder Støtte til Oprettelse af Husmandsbrug. Jeg kan ved denne Lejlighed